

Barnkonsekvensanalys – förskola/grundskola/IM

Barns bästa ska alltid vara utgångspunkten för verksamheten. Detta vilar på barnkonventionen och skollagen. Enligt Skolverkets Allmänna råd för förskolan/grundskolan ska huvudman och rektor inför beslut som påverkar barnen i den befintliga barngruppen genomföra en barnkonsekvensanalys. Målet är att genom att det finns väl fungerande rutiner kring detta så försäkras man sig om att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet inom en verksamhet. På detta sätt tas barns intressen tillvara på ett strukturerat sätt i planerings- och beslutsprocessen.

En barnkonsekvensanalys ska inte försvåra arbetet, utan förenkla. Tanken med barnkonsekvensanalyser är att de ska vara en automatisk del av det ordinarie arbetet (se Allmänna råden ”Styrning och ledning”). Det är ofta lätt att se om ett barn påverkas av ett beslut direkt och inom kort, särskilt om det sker inför ens ögon. Utmaningen är att skapa förändring i alla de mindre val och beslut som indirekt eller i längden påverkar barns situation.

Barnkonventionens fyra särskilt viktiga grundpelare i detta arbete:

- **Artikel 2 Barnets rätt till likvärdiga villkor**
Säkerställer alla barns lika värde och rättigheter
- **Artikel 3 Barnets bästa i främsta rummet**
Anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som gäller barnet
- **Artikel 6 Barnets rätt till liv och utveckling**
Säkerställer barnets rätt till liv, en bra fysisk hälsa och rätt till utveckling i andlig, moralisk, psykisk och social bemärkelse
- **Artikel 12 Barnets rätt att uttrycka sina åsikter**
Lyfter fram barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i frågor som rör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Mer information kring barnkonventionen hittar du på:

Läs lagen i sin helhet på Riksdagens webbplats:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197

Barnombudsmannens webbplats

<https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>

Sveriges Kommuner och Regioners webbplats:

<https://skr.se/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamstallldhet/barnetsrattigheter/barnkonsekvansanalys.878.html>

Modellen bygger på fem steg:

- 1) Kartläggning
- 2) Beskrivning
- 3) Analys
- 4) Prövning med beslut
- 5) Utvärdering

Checklista

Genomförande av Barnkonsekvansanalys i förskolan/grundskolan/IM

Checklistan är till för att:

- Fungera som ett tankestöd och arbetsmaterial inför beslut
- Införliva barnperspektivet i verksamheten
- Nå bättre och mer väl underbyggda beslut

Syftet är att göra en helhetsbedömning av alla kända faktorer. Från denna samlade bedömning ska barnets/barnens bästa beaktas.

Mölleskolan	
Planerad åtgärd/beslut <i>Beskriv den planerade åtgärden/beslutet och bakgrunden till beslutet utifrån nuvarande förutsättningar samt vem som planerar att fatta beslutet. Hur utförlig texten bör vara beror på omfattningen av åtgärden/beslutet. Är det en mindre planerad åtgärd/beslut som avser en begränsad tid eller av större betydelse som påverkar under en lägre tid?</i>	<p>Inför läsåret 2024/2025 överväger Östra Göinge kommun att stänga Mölleskolan i Sibbhult. Såväl kommunen som helhet och Mölleskolan har haft ett minskande elevunderlag de senaste åren och i november 2023 hade Mölleskolan 96 elever från förskoleklass till årskurs 6. Mölleskolan omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola årskurs 1-6 samt tillhörande fritidshem till och med årskurs 6.</p> <p>Om beslutet fattas kommer nuvarande elever erbjudas plats på annan kommunal skola i kommunen. Blivande förskoleklass elever boende i skolanvisningsområdet kommer erbjudas att börja på annan kommunal skola. Vårdnadshavare har genom det fria skolvalet även möjlighet att välja en annan skola än den av kommunen föreslagna.</p> <p>Anledningen till att beslutet övervägs är att Mölleskolans elevunderlag inte är tillräckligt stort. Det låga elevantalet innebär ett ökande ekonomiskt underskott för skolan där prognosen för 2023 visar på ett underskott på cirka 2,4 miljoner kronor trots att en handlingsplan har tagits fram. Åtgärderna har bland annat inneburit att skolan har minskat antal personal. Trots åtgärderna beräknas skolan ha ett fortsatt underskott 2024 på cirka 1,7 miljoner kronor.</p>

	<p>Underskottet innebär också att resurser behöver tas från andra verksamheter inom verksamhetsområdet.</p> <p>På längre sikt kan beslutet att stänga Mölleskolan gynna eleverna i Östra Göinge kommun genom att kommuns skolor sammantaget drivs med ett mer stabilt elevunderlag som bidrar till med ekonomisk hållbarhet på respektive skolenhet. Det bidrar i sin tur till Östra Göinges kommuns ambitioner att förbättra måluppfyllelsen i skolan genom att ge eleverna bättre förutsättningar att nå målen.</p>
<p>Vilket/vilka åtgärder/beslut ska fattas?</p>	<p>Att avveckla Mölleskolan med fritidshem och erbjuda plats för eleverna på Prästavångsskolan F-3 och 4-6 med fritidshem</p>
<p>Vilka barngrupper är berörda?</p> <p><i>Barn i en viss ålder/vissa åldrar</i> <i>Både pojkar och flickor/endast pojkar/endast flickor</i> <i>Barn med annan könsidentitet</i> <i>Alla barn i ett visst geografiskt område (t.ex. kommunen, ort, bostadsområde)</i> <i>Barn med psykisk ohälsa/kronisk sjukdom/funktionsnedsättning</i> <i>Barn med ett riskbeteende (t.ex. självskadebeteende, spelberoende, rökning, alkohol, droger)</i> <i>Barn med en specifik bakgrund (t.ex. födelse land, modersmål, socioekonomisk, familjebakgrund)</i></p>	<p>Identifierade grupper av barn som påverkas av beslutet är:</p> <ol style="list-style-type: none"> Nuvarande 96 elever som går på Mölleskolan (förskoleklass och åk 1-6, åldrarna 6-12 år) Framtida elever på Mölleskolan Elever på mottagande skola i kommunen Elever på andra skolor i kommunen <p>Barngrupp 1 påverkas direkt av ett beslut att stänga Mölleskolan medan resterande bedöms påverkas indirekt. Inom alla barngrupper finns barn med funktionsvariationer, vilket särskilt ska beaktas.</p>
<p>Barnen berörs av det beslut som ska fattas</p>	<p>☒ Ja ☐ Nej</p>
<p>Om ja, på vilket sätt berörs barn/barngruppen av detta beslut som ska fattas?</p> <p><i>Beskriv hur barn berörs och påverkas av det beslut som ska fattas</i> <i>Finns delar av beslutet som påverkar barn positivt och andra delar som påverkar barn negativt? I förhållande till nuläget</i> <i>Ger vi likvärdiga villkor för alla barn som berörs?</i> <i>Vilka barn riskerar att "hamna utanför"?</i> <i>Gynnas vissa barn på andra barns bekostnad?</i> <i>Vad är bäst för barn enligt forskning, nationella riktlinjer, praxis?</i> <i>På kort och lång sikt?</i> <i>På vilket sätt har vi tagit hänsyn till barnens bästa?</i></p>	<p>I denna barnkonsekvensanalys har berörda barn som går på Mölleskolan fått uttrycka sina tankar och åsikter vid gemensamma träffar i sina klasser. Även vårdnadshavare och personal har fått uttrycka sina tankar och åsikter utifrån barnens bästa kopplat till det förslag som finns. Förutom de perspektiv som ges av de som direkt berörs av förslaget redovisas även hur andra barn och elever i kommunen berörs av det förslag som utreds.</p> <p>Elever på Mölleskolan Eleverna som går på Mölleskolan uttrycker stor oro kring förslaget att avveckla Mölleskolan. Genom emojis kunde de yngsta eleverna visa att de flesta är ledsna, arga och rädda när de tänker på att deras skola kanske ska stänga. Ett par yngre elever var mer positiva, men överlag är känslan hos de yngre eleverna att de är negativa till förslaget.</p> <p>Bland eleverna i de högre årskurserna uppgav majoriteten att de är oroliga, arga och ledsna. De vill inte att deras skola ska läggas ner och har svårt att förstå varför man diskuterar att stänga skolan.</p> <p>Mycket av oron grundas i oklarheter kring vilken skola man ska flytta till, vilka kompisar man ska få, att man kan få nya lärare och hur skolgården kommer se ut. Även oro kring hur och var man ska gå på fritids. Eleverna undrar när man får klarhet i dessa frågor.</p> <p>Eleverna lyfter att man i vissa fall har haft många olika lärare under sin skolgång och att det finns en oro kring att behöva byta lärare igen.</p>

	<p>En del elever lyfter att de upplever att det är deras fel att skolan kanske ska stängas.</p> <p>Bland det positiva med en flytt till en annan skola lyftes att man då kunde träffa nya kompisar.</p> <p>Ett förslag för att skolskjutsen ska fungera så bra som möjligt är att ha flera bussar så det inte blir för trångt.</p> <p>För att en eventuell flytt ska bli så bra och trygg så möjligt uttrycktes att personal och vuxna behöver peppa, vara positiva och stötta så mycket som möjligt.</p> <p>Vårdnadshavare till elever på Mölleskolan Vårdnadshavare till barn som är elever på Mölleskolan beskriver att deras barn är oroliga, ledsna och besvikna på förslaget om en eventuell avveckling av skolan. Oron är kopplad till att många saker hänger löst. Vilken skola ska man flytta till? Kommer klasserna delas? Hur ska man ta sig till nya skolan?</p> <p>Vårdnadshavarna beskriver att deras barn trivs bra på Mölleskolan idag, och trots att det ibland är oroligt på skolan finns en trygghet i det mindre sammanhanget. Alla känner alla och alla bryr sig om varandra. Vid en flytt till en annan skola finns oro kring att detta kommer förändras till att barnen kommer känna större otrygghet.</p> <p>En särskild oro lyfts kring skolskjutsen som kommer bli nödvändig om Mölleskolan avvecklas. Vem kommer se till att bussarna är trygga, både invändigt för att stävja konflikter och utvändigt vid på- och avstigning? Framförallt lyfter vårdnadshavarna oro kring de yngre barnen som ska börja förskoleklass då de känns för små för att själva åka skolskjuts.</p> <p>Eleverna på Mölleskolan har haft en stökig skolgång och nu finns en oro att en flytt skulle innebära att vissa elever helt kommer ge upp kring sin utbildning. Framförallt lyfts oro kring klass 4/5 upp som saknat stabilitet men nu har fått en stabilitet i en bra lärare.</p> <p>Vårdnadshavarna lyfter fram oro kring att skoldagarna blir längre med skolskjuts till och från skolan. De flesta tar sig enkelt till skolan idag. Med skolskjuts finns oro att barnen kommer bli trötta och inte orka med läxor och fritidssysselsättningar på samma vis som nu.</p> <p>Oro kring att det upplevs mer otryggt i Broby än i Sibbhult. Vårdnadshavarna lyfter fram att de har hört talas om narkotikaförsäljning på skolorna där.</p> <p>Det finns även en oro kring hur lämning och hämtning ska kunna ske vid rimliga tider om Mölleskolan läggs ner. Framförallt påverkas de vårdnadshavare som inte har tillgång till bil. Hur ska de kunna få ihop en vardag som fungerar för familjen?</p> <p>Blir förslaget verklighet lyfter vårdnadshavarna fram vikten av att de elever som går på Mölleskolan idag får flytta med till samma skola. Att klasserna hålls intakta och att deras lärare följer med kan underlätta en flytt. Framförallt önskar man en tydlighet kring hur allt kommer gå till vid en flytt. Finns även behov av en ”inskolning” där eleverna på Mölleskolan får tid att besöka den nya skolan och träffa sina nya klasskamrater och eventuella nya lärare. Väldigt viktigt att inte dela på syskon utan att de får gå på samma skola.</p> <p>Viktigt att säkerställa att det ska vara trygga och säkra på- och avstigningsplatser för skolskjuts. Gärna flera hämtställen så inte alla barn samlas på ett ställe då det riskerar bli oroligt och skapa konflikter. Ha så korta restider som möjligt samt gärna pedagogisk personal på bussarna för att garantera en lugn och säker resa.</p>
--	--

	<p>Personal på Mölleskolan</p> <p>Personalen på Mölleskolan beskriver att eleverna på skolan är oroliga och har många frågor och funderingar kring förslaget att avveckla skolan. Eleverna lever i nuet så känslorna kommer och går, men personalen upplever att det blivit mer oroligt och stökigt på skolan sedan förslaget blev känt. Eleverna kan inte sätta ord på sina känslor utan oron märks i att det blir bråk, eleverna är extra känsliga och inte "tål så mycket". En del av de äldre eleverna tycks även ha tappat motivationen i skolan.</p> <p>Det finns många frågor som eleverna vill ha svar på. Om Mölleskolan stänger, vilken skola ska man gå på? Ska klasserna delas? Vilken lärare? Ska någon från Mölleskolan följa med? Var ska man gå på fritids? Ska man åka skolskjuts?</p> <p>Personalen kan inte se några fördelar med förslaget utifrån barnens bästa.</p> <p>Framförallt lyfter personalen fram att tryggheten skulle påverkas negativt om förslaget blir verklighet. Oron ligger i att man förväntar sig att klasserna kommer bli stora, vilket kan upplevas otryggt av många elever, särskilt de med särskilda behov. Även skolskjuts lyfts som en otrygghetsfaktor. Idag bussas elever från Mölleskolan till Glimåkraskolan och Prästavångsskolan för att ha vissa lektioner. Personal finns med på dessa bussar då det ofta blir konflikter och bråk.</p> <p>En annan effekt av att eleverna i Sibbhult behöver åka skolskjuts som personalen uttrycker oro för är att det kommer förlänga skoldagen, vilket leder till trötta elever som kan ha svårt att tillgodose sig undervisningen. Trötta elever kan även leda till fler konflikter enligt personalen. En särskild oro lyfts kring att barnen i förskoleklassen ska åka skolskjuts då de så unga.</p> <p>Personalen lyfter att det finns många elever på Mölleskolan med särskilda behov. För dessa elever kan en flytt bli extra svår. Tryggheten i det mindre sammanhanget på Mölleskolan lyfts fram som positivt för de eleverna och en flytt skulle kunna medföra att många elever kan få svårt att byta miljö.</p> <p>Många av eleverna på Mölleskolan går på fritidshemmet innan och efter skoldagen. En särskild oro kring dessa barn lyfts fram av personalen då man har svårt att se hur de ska få plats på en annan skola. De barn som har vårdnadshavare utan bil får en försvårad resväg till och från fritidshemmet om Mölleskolans fritidshem avvecklas. Dessa är då hänvisade till kollektivtrafik, vilken kan göra det svårt att få ihop vardagen för dessa familjer.</p> <p>Alla barn och elever i kommunen</p> <p>Förutom de barn och elever som berörs direkt av förslaget om att avveckla Mölleskolan berörs alla som är elever i förskoleklass, fritidshem och grundskola i kommunen. Oavsett vilket beslut som tas kommer det att få effekter på olika nivåer.</p> <p>För eleverna som idag går på den skola som kommer ta emot eleverna från Mölleskolan innebär det att de kommer få nya klasskompisar. Även för dessa elever kan det komma att innebära att klasser och gruppsammansättningar kommer att göras om, vilket både kan vara positivt och negativt. Positivt så till vida att det kan stärka den nya gruppen på sikt, men negativt då det kan skapa otrygghet när man ska lära känna nya barn. Det finns även en risk att skolan kommer upplevas trängre när fler elever ska dela på gemensamma utrymmen, vilket i sin tur kan öka otrygghet och vara grund för konflikter.</p> <p>Vid ett beslut om att behålla Mölleskolan kommer besparingskravet kvarstå, vilket gör att verksamhetsområdet kommer behöva hitta andra sätt att effektivisera och</p>
--	---

	<p>spara pengar. Detta kan komma att innebära att elevpengen minskas och att alla de kommunala skolorna behöver spara in på tjänster, något som redan sker men som i så fall kommer behöva ske i ännu större omfattning. Skolan har ett stort kompensatoriskt uppdrag kopplat till elevgruppen i kommunen och möjligheterna att erbjuda rätt stöd påverkas negativt om elevpengen sänks, vilket i sin tur påverkar barnens rätt till en likvärdig utbildning. På så vis kommer möjligheterna att bedriva en undervisning av god kvalitet att påverkas, vilket på sikt även riskerar att påverka skolresultaten negativt.</p>
<p>Innebär förslag till beslut/åtgärd att vi har <i>Sammanfattning och analys av "Vilka barn berörs?" och "Beskriv hur barn berörs av det beslut som ska fattas" med utgångspunkt från barnkonventionen.</i> <i>Se artiklarna 2, 3, 6 och 12. (T.ex. artikel 12: Har barn deltagit i arbetet/fått lämna sina synpunkter? På vilket sätt har man valt ut att just dessa barn medverkar?)</i></p> <p><i>Har barnkonventionen påverkat arbetet med den planerade åtgärden/beslutet?</i> <i>Vilka insatser har gjorts för att följa barnkonventionen?</i></p>	<ul style="list-style-type: none">☒ satt barnets bästa i främsta rummet☒ tagit hänsyn till barnens rättigheter☒ tagit hänsyn till barnens hälsa, utveckling och behov☒ tagit hänsyn till barnens säkerhet☒ tagit hänsyn till de barn som har funktionshinder <p>Prövning av barnets bästa</p> <p>Ur ett barnperspektiv har det blivit tydligt att beslutet om att eventuellt avveckla Mölleskolan både har för- och nackdelar. Framförallt finns det en stor oro hos de som direkt berörs av en eventuell avveckling av Mölleskolan. Utifrån den utredning som tagits fram inför att ett beslut ska fattas visas att förslaget om att avveckla Mölleskolan överlag gynnar både barnen som berörs direkt och övriga som går i skola i kommunen. I barnkonsekvensanalysen har även framkommit att förslaget dock inte är gynnsamt för alla, särskilt på kort sikt.</p> <p>Trots bedömningen att beslutet överlag är för barnets bästa kan det strida mot enskilda barns bästa, särskilt i ett kortsiktigt perspektiv och för barn som går på Mölleskolan. Bedömningen är det behöver vidtas kompensatoriska åtgärder för att säkerställa att beslutet om att avveckla Mölleskolan görs i linje med barnets bästa. Det gäller särskilt för de barn för vilka beslutet bedöms strida mot deras bästa.</p> <p>Förslag till ställningstagande kring barnets bästa i ett eventuellt beslut att stänga Mölleskolan:</p> <p>Inför beslutet har barnets bästa beaktats i första hand. En analys har gjorts av relevanta omständigheter där beslutets konsekvenser för berörda barn har synliggjorts. Av analysen följer bland annat att Mölleskolan går med underskott på grund av bristande elevunderlag samt att det påverkar utbildningen på skolan. Det påverkar även elever på andra av kommunens skolor eftersom resurser fördelas om från andra skolor till Mölleskolan. Genom att stänga Mölleskolan kan kommunen omfördela resurser som kan användas för barnen i kommunens skolor. Utifrån analysen är bedömningen att ett beslut att stänga Mölleskolan är i linje med barns bästa på ett övergripande plan även om beslutet kan strida mot enskilda barns bästa.</p> <p>Förslag på kompensatoriska åtgärder för att upprätthålla barnets bästa:</p> <ul style="list-style-type: none">• Behålla grupper/klass i så stor utsträckning som möjligt.• En del av den personal som elever har en relation till medföljer för att upprätthålla kontinuitet och trygghet vid barnens övergång och fortsatta skolgång samt för att se till att tillräckligt med personal finns i verksamheten.

	<ul style="list-style-type: none"> • Säkerställ en ordentlig överlämning av befintliga elever på Mölleskolan till personal som på den nya skolan kommer att vara involverade i elevens skolgång. I förekommande fall lämnas vid behov en individuell plan med kompensatoriska åtgärder över till berörd personal på den nya skolan. • Befintliga elever på Mölleskolan förbereds genom återkommande samtal, tydlig information, regelbundna avstämningar och besök på den nya skolan. • Personal och vuxna behöver bidra till en positiv, inkluderande och välkomnade stämning gällande eventuellt skolbyte i sin yrkesprofession. • Så tidig identifiering som möjligt av eventuella befintliga elever på Mölleskolan vars bästa inte kan säkerställas (t.ex. elever med funktionsnedsättningar eller behov av stöd). Upprätta en individuell plan för kompensatoriska åtgärder. Det kan med fördel göras av personal med god kännedom om eleven tillsammans med representanter från elevhälsoteamet.
<p>Har barnens egna åsikter tagits tillvara inför detta beslut?</p>	<p>☒ Ja ☐ Nej</p> <p>Om ja, på vilket sätt?</p> <p>Alla berörda elever på Mölleskolan har i sina klasser diskuterat frågeställningar. Klassläraren har hållit i diskussionerna med stöttning av skolkurator/barnrättsstrateg Linnea Bengtsson samt verksamhetsutvecklare Samuel Hallin Veres.</p> <p>Om nej, motivera varför</p>
<p>Hur återkopplas beslutet till barnet/barngruppen?</p>	<p>Förslaget utifrån gjorda barnkonsekvensanalys är att ansvarig inom Utbildning informerar och träffar eleverna på Mölleskolan i nära anslutning till att ett beslut fattas, oavsett utfall.</p>
<p>Barnkonsekvensanalysen är genomförd av</p>	<p>Samuel Hallin Veres, verksamhetsutvecklare Linnea Bengtsson, kurator och barnrättsstrateg</p> <p>2023-11-16</p>